

Język dziecka od ok. 6. miesiąca życia

Co nieco o języku Twojego dziecka od 6. miesiąca życia

- Twoje dziecko ma tak wiele rzeczy do odkrycia na tym świecie! Obserwuj, na co dziecko patrzy i nazywaj te rzeczy słowami. Wspólnie odkrywajcie wszystkie wspaniałości świata, te małe i te duże!
- Twoje dziecko już teraz z Tobą rozmawia poprzez swoją mimikę, wydawane dźwięki i wykonywane ruchy. Niedługo dziecko zacznie również gaworzyć z użyciem dźwięków przypominających słowa *da-da* i *ta-ta*.
- Wkrótce Twoje dziecko zacznie rozumieć takie wyrażenia jak *patrz* oraz takie słowa jak *mama* i *tata*.
- Twoje dziecko uwielbia z Tobą rozmawiać, bawić się w a kuku i w proste zabawy ruchowe typu *Idzie kominiarz po drabinie* czy *Warzyła sroczka kaszkę*.

Rozmawiaj o wszystkim

Rozmawiaj z dzieckiem o wszystkim, co dzieje się wokół i co budzi jego zainteresowanie. Rozmawiaj o jedzeniu, ubraniach, o tym co widzicie i co dziecko robi. Słuchaj dziecka aktywnie, wtedy będzie ono miało ochotę na dalszą rozmowę. Daj mu wystarczająco dużo czasu!

Urozmaicaj i powtarzaj

Powtarzaj dźwięki wydawane przez dziecko, odgaduj, co one oznaczają i nazywaj to. Zanim będziesz kontynuować, poczekaj, aż dziecko odpowie dźwiękiem lub ruchami. Dziecko już teraz uczy się czekać na swoją kolej, aby coś powiedzieć, oraz rozumieć związek między słowem i przedmiotem.

Baw się językiem

Śpiewaj piosenki, mów rymowanki i wyliczanki i baw się w zabawy ze śpiewaniem. Używaj palców u rąk i nóg, piszcz i mruż, i żartuj! W swojej bibliotece znajdziesz książeczki, piosenki i muzykę, które możesz wypożyczyć do domu.

Czytanie przeplatane rozmową

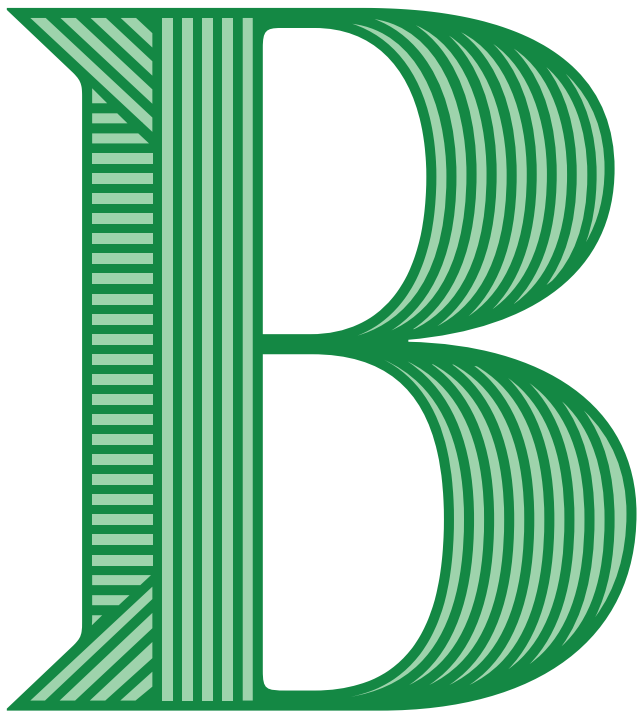
Kiedy dziecko nauczy się wodzić wzrokiem za Twoim spojrzeniem i we wskazywanym przez Ciebie kierunku, książeczka ze wskazywanymi obrazkami stanie się Waszą ulubioną przyjaciółką. Wskazuj na obrazki i opowiadaj o nich. Obserwuj, co przyciąga uwagę dziecka. Na początku uwaga ta będzie krótkotrwała, jednak z czasem zdolność koncentracji dziecka wzrośnie.

Rozmawiaj w swoim języku ojczystym

Mów, śpiewaj i czytaj w swoim języku ojczystym. Większość dzieci na świecie wychowuje się w środowiskach wielojęzycznych, a dorastanie w otoczeniu więcej niż jednego języka to tylko zaleta.

Dowiedz się więcej

- Więcej informacji o Bokstart tutaj: www.bokstart.se
- Jeśli jesteś zaniepokojony rozwojem językowym swojego dziecka, zwróć się do barnavårdscentralen (przychodnia zdrowia dziecka). Możesz również przedyskutować stan rozwoju językowego dziecka z pracownikami przedszkola.

Język dziecka od ok. 1. roku życia

Co nieco o języku Twojego dziecka od 1. roku życia

- Dziecko wykorzystuje gesty i dźwięki, aby coś Ci powiedzieć.
- Pierwsze słowa dziecka dotyczą tego co tu i teraz, jak np. *piłka, miś* i *patrz*.
- Twoje dziecko rozumie więcej słów, niż jest w stanie wyrazić, ale potrzebuje Twojej pomocy w ich przetłumaczeniu i skomentowaniu.

Idź za zainteresowaniem dziecka

W celu rozwijania języka dziecka możesz wykorzystywać wszystko to, co widzicie i co robicie na co dzień. Nazywaj to, co w danym momencie przyciąga uwagę dziecka. Kiedy dziecko mówi *da* i wskazuje na kota, możesz odpowiedzieć: *Tak, to jest kot. Podoba ci się kot?* Pamiętaj, aby poczekać na odpowiedź dziecka.

Bądź uważny i słuchaj

Gdy poświęcasz dziecku niepodzielną uwagę i gdy uważnie go słuchasz, dziecko będzie czuło, że uważasz, że jego przesłanie jest ważne; dziecko albo powie jakieś słowo, albo wskaże na coś, lub przekaże ci coś w inny sposób. Dzięki twoim odpowiedziom dziecko nauczy się, że podczas rozmowy trzeba poczekać na swoją kolej.

Baw się językiem

Śpiewaj piosenki, mów rymowanki i wyliczanki i baw się w zabawy ze śpiewaniem. Używaj palców u rąk i nóg, piszcz i mruzcz, i żartuj!

Wymyślaj i opowiadaj

Opowiadaj, co robi miś dziecka lub dokąd jedzie autobus za oknem. Opowiadaj o zdjęciach rodziny i przyjaciół. Dziecko potrzebuje usłyszeć nowe słowa kilka razy i w różnych kontekstach.

Czytaj proste książeczki z obrazkami

Na tym etapie możecie już zacząć korzystać z książeczek z obrazkami. Na początek oglądacie obrazki i razem wskazujecie. Na początku będzie łatwiej, jeśli będziesz opowiadać własnymi słowami, ale z czasem dziecko będzie mogło już słuchać tekstu napisanego w książeczce. W swojej bibliotece uzyskasz porady na temat tego, jakie książeczki wypożyczyć do czytania w domu.

Rozmawiaj w swoim języku ojczystym

Mów, śpiewaj i czytaj w swoim języku ojczystym. Większość dzieci na świecie wychowuje się w środowiskach wielojęzycznych, a dorastanie w otoczeniu więcej niż jednego języka to tylko zaleta.

Dowiedz się więcej

- Więcej informacji o Bokstart tutaj: www.bokstart.se
- Jeśli jesteś zaniepokojony rozwojem językowym swojego dziecka, zwróć się do barnavårdscentralen (przychodnia zdrowia dziecka). Możesz również przedyskutować stan rozwoju językowego dziecka z pracownikami przedszkola.

Język dziecka od ok. 18. miesiąca życia

Co nieco o języku Twojego dziecka od 18. miesiąca życia

- Wiele dzieci w tym wieku rozumie około 200 codziennych słów.
- Dziecko samo używa część słów, ale słowa mogą mieć różne znaczenie w różnych kontekstach.
- Część dzieci zaczyna składać słowa, na przykład *mama auto* lub *hau hau tam*.

Dużo ze sobą rozmawiajcie

Rozmawiajcie o tym, co robicie w różnych sytuacjach. Opowiadaj dziecku o tym, co się dzieje i nazywaj słowami to, co robicie. Słuchaj uważnie tego, co dziecko mówi i myśli. Daj dziecku wystarczająco dużo czasu.

Potwierdź i rozwijaj to, co dziecko mówi

Używając słów wypowiedzianych przez dziecko i dodając nowe słowa, pomagasz mu rozwijać język. Jeśli dziecko mówi „am am”, możesz powiedzieć: Tak, to jest jedzenie i teraz będziemy jeść. To, że dziecko mówi *tot* zamiast *kot*, nie jest niczym nadzwyczajnym w tym wieku. Nie poprawiaj dziecka, ale sam powiedz słowo *kot*, aby dziecko usłyszało, jak to słowo powinno brzmieć.

Nawiązuj do własnego świata dziecka

Dziecku łatwiej będzie nauczyć się nowych rzeczy, jeśli nawiądziesz do czegoś, co dziecko już zna. Jeśli oglądacie obrazek przedstawiający parę spodni, możesz wskazać na spodenki dziecka i powiedzieć: Ty też masz spodnie, tak samo jak dziecko w książeczce.

Czytanie przeplatane rozmową

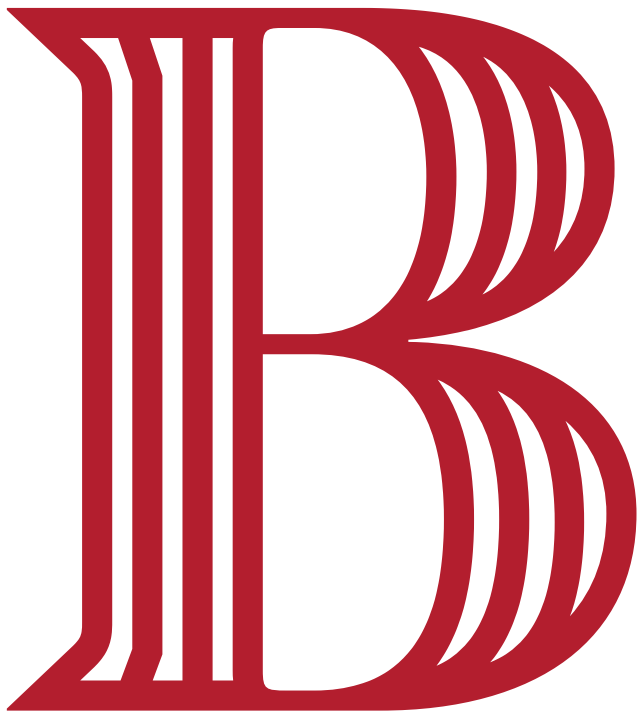
Na tym etapie dziecko znajduje radość w wielu różnych książeczkach, o których możecie razem rozmawiać. Zadawaj dziecku pytania otwarte o to, co wydarzyło się w książeczkach i nawiązuj do doświadczeń dziecka: *A co ty myślisz...? Pamiętasz...?*

Rozmawiaj w swoim języku ojczystym

Mów, śpiewaj i czytaj w swoim języku ojczystym. Większość dzieci na świecie wychowuje się w środowiskach wielojęzycznych, a dorastanie w otoczeniu więcej niż jednego języka to tylko zaleta.

Dowiedz się więcej

- Więcej informacji o Bokstart tutaj: www.bokstart.se
- Jeśli jesteś zaniepokojony rozwojem językowym swojego dziecka, zwróć się do barnavårdscentralen (przychodnia zdrowia dziecka). Możesz również przedyskutować stan rozwoju językowego dziecka z pracownikami przedszkola.

Język dziecka od ok. 3. roku życia

Co nieco o języku Twojego dziecka od 3. roku życia

- Wiele dzieci w tym wieku rozumie już kilkaset słów. Dzieci składają słowa w zdania i zaczynają prowadzić krótkie rozmowy.
- Dziecko zadaje mnóstwo pytań i zaczyna rozumieć, w jaki sposób używa się słów i że można się nimi bawić.
- Twoje dziecko zaczyna opowiadać o tym, co się mu przydarzyło i lubi słuchać, kiedy Ty opowiadasz.

Odkrywajcie litery i wyrazy

Wiele dzieci w wieku przedszkolnym wykazuje zaciekawienie literami i wyrazami. Czytaj i wskazuj na szylidy i opakowania, gdy dziecko wykazuje zainteresowanie nimi. Odkrywajcie również razem znaki i symbole wokół Was i rozmawiajcie o tym, co one oznaczają.

Wyjaśniaj nowe słowa

Staraj się używać nowych słów na to, co się dzieje i co widzicie na co dzień. Wyjaśniaj słowa, których dziecko nie rozumie: morze to takie jezioro, ale dużo większe. Albo: kiedy idziemy na plażę, kąpiemy się w morzu.

Rozmawiaj

Rozmawiaj o tym, co wydarzyło się w ciągu dnia. Nawiąż do czegoś, co słyszałeś lub widziałeś, że dziecko robiło w przedszkolu i zachęć dziecko, aby opowiedziało o tym więcej.

Większość trzylatków nie wypowiada słów w taki sposób, jak robimy to my, dorośli. Gdy usłyszysz, że jakieś słowo wypowiedziane przez dziecko brzmi inaczej, możesz wypowiedzieć je prawidłowo, a dziecko wkrótce również zacznie mówić je poprawnie.

Czytajcie razem

Wyrób nawyk codziennego czytania przez chwilę. Większość dzieci ma swoją ulubioną książeczkę, którą chcą, aby im czytać ciągle od nowa. Na tym etapie książeczki z obrazkami mogą zawierać trochę bardziej skomplikowane opowiadania, ale nadal obowiązuje czytanie przeplatane rozmową.

Zachęcaj dziecko do rozmowy na temat tego, o czym jest dana książka, i do stawiania pytań w międzyczasie. Kiedy dziecko zadaje pytanie, zatrzymaj się, wysłuchaj i razem się zastanówcie.

Pamiętaj, że zabawa to najlepszy sposób nauki dla dziecka. Więc bawcie się razem, czytajcie, śpiewajcie i opowiadajcie. Rymowanki, wyliczanki i piosenki nadal dają radość. Czytanie książek to najlepszy sposób uczenia się nowych słów!

Rozmawiaj w swoim języku ojczystym

Mów, śpiewaj i czytaj w swoim języku ojczystym. Większość dzieci na świecie wychowuje się w środowiskach wielojęzycznych, a dorastanie w otoczeniu więcej niż jednego języka to tylko zaleta.

Dowiedz się więcej

- Więcej informacji o Bokstart tutaj: www.bokstart.se
- Jeśli jesteś zaniepokojony rozwojem językowym swojego dziecka, zwróć się do barnavårdscentralen (przychodnia zdrowia dziecka). Możesz również przedyskutować stan rozwoju językowego dziecka z pracownikami przedszkola.

Kulturrådet (Rada Kultury), działająca na zlecenie rządu, ma za zadanie wspierać czytanie oraz stymulowanie rozwoju językowego dziecka. Bokstart to ogólnokrajowe działania skierowane do rodziców i dorosłych w otoczeniu dziecka.